

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 200

гр. Бургас, 09.12.2021 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в закрито заседание на девети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Пламен Анг. Синков

Членове: Събина Н. Христова Диамандиева
Петя Ив. П.а Дакова

като разгледа докладваното от Петя Ив. П.а Дакова Въззивно частно наказателно дело № 20212000600226 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 243, ал. 7 и ал. 8 от НПК. Образувано е по протест на прокурор при Окръжна прокуратура-гр. Бургас против Определение № 595/20.10.2021 г. по ЧНД № 1019/2021 г. на ОС-гр. Бургас, с което е отменено Постановление на Окръжна прокуратура-гр. Бургас от 09.08.2021 г. за прекратяване на наказателното производство по ДП № ЗМ-303/2020 г. по описа на ОД МВР-Бургас / пр. вх. № 5897/2020 г., пор. № 393/2020 г. по описа на ОП-Бургас, водено за престъпление по чл.249, ал. 1 от НК.

В протеста се съдържа оплакване за необоснованост и незаконосъобразност на определението, постановено от ОС-Бургас. Оспорват се съображенията на съда, на основата на които е прието, че разследването по делото не е проведено съобразно изискванията за всеостранност, обективност и пълнота, налагащо извършването на допълнителни следствени действия. Изтъква се, че изводите, съдържащи в постановлението за прекратяване на наказателното производство са основани на цялостна и задълбочена оценка на доказателствения материал по делото, който еднозначно и безпротиворечиво сочи, че двете непълнолетни лица са извършили разследваните деяния поради лекомислие и увлечение, поради което не може да им бъде вменена вина. Подчертава се ниската стойност на причинените имуществени вреди, както и обстоятелството, че деянията са извършени под влияние на друго лице, което им е дало идеята и им е предоставило данни за профилите на оцетените лица

в интернет платформата за поръчване на храна „Foodpanda“. Поддържа се също в протеста, че са налице и другите предпоставки за приложение на чл.61, ал.1 от НК – извършените деяния са с ниска степен на обществена опасност и спрямо дейците могат да се приложат успешно възпитателни мерки по ЗБППМН. Основавайки се на горните, приети за установени обстоятелства в хода на разследването и дадената им правна оценка, прокурорът моли атакуваното определение на ОС-Бургас да бъде отменено и вместо него постановено ново, с което постановлението на ОП-Бургас за прекратяване на наказателното производство да бъде потвърдено.

В депозирано пред съда писмено становище на прокурор при Апелативна прокуратура-Бургас е изразена позиция за основателност на подадения протест, в каквата насока са изложени конкретни аргументи. Изтъква се, че понятията „лекомислие“ и „увлечение“, визирани в чл.61, ал.1 от НК не е необходимо да се доказват със съдебно психологична и психиатрична експертизи, доколкото изводите за наличието на същите са резултат от оценката на обективните факти, установени по делото, направена от правоприлагащите органи.

Бургаският апелативен съд, проверявайки обосноваността и законосъобразността на атакуваното определение във връзка с изложените в протеста доводи, намира следното:

Протестът е основателен.

За да прекрати наказателното производство, ОП-Бургас е приела, че двамата непълнолетни дейци са извършили престъплението поради увлечение и лекомислие, деянието е с ниска степен на обществена опасност и може да се приложи чл.61, ал.1 от НК, като лицата бъдат освободени от наказателна отговорност с налагане на възпитателни мерки по ЗБППМН.

С протестираното определение ОС-Бургас е отменил атакуваното пред него прекратително постановление с аргумента, че по делото не са събрани доказателства, позволяващи да се направи категоричен извод, че деянието е извършено поради увлечение или лекомислие, на основата на което е приел, че разследването по случая не е проведено при необходимата обективност, всеостранност и пълнота. Дадени са указания за изследване емоционално-волевото състояние на непълнолетните лица към момента на извършване на деянието, чрез назначаване на комплексни съдебно-психиатрични и

психологични експертизи.

Въззивният съд, след като се запозна с материалите по делото и доводите на страните, достигна до различен правен извод относно приложението на чл.61, ал.1 от НК спрямо непълнолетните лица И. Николаев З. и И.Г.П..

Няма спор по фактите – а именно, че И. Николаев З. с ЕГН ***** посредством компютърната игра „GTA 5“ се запознал с лице, използващо псевдоним „impoteitobg“, което му предложило да му поръча безплатно храна и му предоставило достъп до седем безплатни акаунта във „Фуудпанда“. Възползвайки се от тази възможност З. направил няколко поръчки. След известно време той разказал на свой приятел – И.Г.П. ЕГН *****, за схемата с поръчките на храна и двамата заедно поръчали храна, ползвайки телефонния номер на П., на 19.06.2020г., 20.06.2020г. и 22.06.2020г. на обща стойност 112,54 лева от профила на свидетеля Х.З., както и на 23.06.2020г. на стойност 24,00 лева от профила на свидетелката Н.Ч.. На 27.07.2020г. била поръчана храна на стойност 50,66 лева през мобилния телефон на З. от профила на свидетелката Р.Й.. Всички злоупотреби са извършени през интернет страницата на платформата „Фуудпанда“, не през мобилното ѝ приложение. Описаното деяние осъществява състава на чл.249, ал.1 вр. чл.26, ал.1 вр. чл.63, ал.1, т.3 от НК.

За да бъде приложен чл.61 от НК е необходимо да се установи, че деянието е извършено от непълнолетни поради увлечение или лекомислие, не представлява голяма обществена опасност, както и да се направи положителна преценка, че спрямо дейците може успешно да се приложи възпитателна мярка по ЗБППМН.

В разглеждания казус се установява, че и двамата извършители са непълнолетни, като към датата на извършване на деянието З. е бил на четиринадесет години, а П. на 16 години. Обосновано също така на основата на индивидуализиращите конкретното посегателство характеристики, сред които се откроява ниската стойност на нанесените имуществени вреди, може да се заключи, че се касае за деяние, което не се отличава с висока степен на обществена опасност. Предмет на спор е дали деянието е извършено поради увлечение или лекомислие и могат ли спрямо непълнолетните З. и П. да се приложат успешно възпитателни мерки по ЗБППМН.

Не може да се сподели становището на ОС-Бургас, че за установяването на увлечение или лекомислие в поведението на непълнолетните извършители е необходимо да бъдат извършени съдебно-психиатрични и психологически експертизи. Съобразявайки ППВС № 6/1975г., изм. с ППВС №7/1987г. относно дефинициите на правните понятия увлечение и лекомислие, въззивният съд не намира основание да подкрепи изразената от първата инстанция позиция по този въпрос. В цитираното постановление на ВС е посочено, че наред с цялостното изясняване на фактическата обстановка, с оглед установяване на предпоставките за приложение на чл.61, ал.1 от НК съдът е длъжен задълбочено да изследва личността на непълнолетните лица: психическото им състояние, физическото, образователно и интелектуално им развитие, средата и условията, при които са израснали, влиянието на други лица за извършване на престъплението, отношението им към училището и семейството, както и полагани ли са спрямо тях възпитателни грижи. Особено внимание се обръща на необходимостта внимателно да се изяснява психическото и волевото състояние на непълнолетните, като съдът следва да назначи експертиза, само при възникнало съмнение в тази насока. Липсата на необходимост във всички случаи да се назначава експертиза за установяване на психологичната пригодност на непълнолетните да разбират свойството и значението на извършеното и да ръководят постъпките си, както и да възприемат правилно фактите, които имат значение за делото, е разбиране, споделено и в Решение № 459/23.02.2015г. на ВКС по н.д. № 1380/2014г., I н.о.

В конкретния случай са събрани достатъчно доказателства относно личността на двете непълнолетни лица, които са годни да дадат обоснован отговор относно психическото и емоционално-волевото им състояние към момента на извършване на престъплението, установено е наличието на фактори, които са повлияли на самоконтрола им, както и за интелектуалните им качества и способността им правилно да преценяват характера, значението и запретеността на извършеното от тях престъпно деяние. Такива данни се съдържат в характеристичните справки, изготвени от инспектор ДПС към пето РУ при ОД МВР-Бургас за З. /спр.т.1, л.128 от ДП/ и за П. /спр.т.1, л.129 от ДП/, разпитите на свидетелите И. З. /спр.т.1, л.112-113 от ДП/, И. П. /спр. т.1, л.114-115 от ДП/, Н. П.а /спр.т.1, л.134 от ДП/ и К.Б. /спр.т.1, л.136 от ДП/.

Настоящият състав счита, че доколкото по делото са събрани достатъчно данни, на основата на които се разкрива, че непълнолетните са осъзнавали престъпния характер на деянието и неговата запретеност, то не би могло да се приеме, че същото е извършено от тях поради лекомислие. Свидетелят З. сам заявява в показанията си, че е скрил от майка си какво прави, като □ е казал, че закупува храната с ваучери, което означава, че той осъзнава нередността в поведението си. Също така двамата извършители са били запознати с факта, че неизвестното лице, което им е предоставило достъпа до чуждите акаунти в интернет платформата „Фуудпанда“, изтрива съобщенията, които се изпращат до електронните пощи на потребителите след направена поръчка, т.е. налице е било съзнание у тях, че влизат чрез чужди профили, използват чужди сметки, и извършват нещо противоправно, което налага да прикрият следите си, за да не бъдат разкрити. Поради същата причина дейците са поръчвали храна на съседни адреси.

Същевременно обаче, по делото са събрани достатъчно данни, че двамата са извършили престъпното деяние поради увлечение. Съществен фактор, повлиял на поведението на двамата непълнолетни е подбуждането им от трето лице, с което те се познават единствено онлайн от игра, която играят заедно. Несъмнено обстоятелството, че престъпната схема е предложена от момче, което те преценят, че е на тяхната възраст и с техните интереси, което не се притеснява от това, което прави и безвъзмездно споделя с тях достъпа си до чуждите профили, е довело до снижаване на самоконтрола им. Следва да се вземат предвид и повишената емоционалност, типична за възрастта на непълнолетието, отричането на авторитетите в лицето на родители и учители, още повече, че бащите и на двамата извършители са в чужбина и те са отглеждани само от своите майки. Влияние оказва и средата, като сред най-близките приятели и на двамата се установяват лица с криминални прояви, което допълнително влияе в посока понижаване на волята за устояване на изкушенията към неправомерно поведение.

Правилно прокурорът е преценил, че спрямо непълнолетните могат успешно да бъдат приложени възпитателни мерки по ЗБППМН. Извод в тази насока се извежда от безспорно установеното по делото обстоятелство, че двете момчета са се отказали от извършваната от тях престъпна дейност по свое желание, без да са повлияни от други лица или намесата на възрастни.

Данни в подкрепа на това становище се съдържат и в характеристикните справки, изготвени от инспектор ДПС, като за П. е посочено, че до момента няма регистрирани подобни прояви, т.е. спрямо него не са били взети мерки по ЗБППМН, а за З. е отразено, че се води на отчет в ДПС за три противообществени прояви, но понастоящем посещава психолог и е подобрил поведението си у дома, като положителна промяна се наблюдава и в социалните му умения и в приятелското му обкръжение.

Съгласно нормата на чл.60 от НК при определяне тежестта на санкцията преимуществено се набляга на индивидуалната превенция, с което се цели превъзпитаването на непълнолетните лица. В случая както възрастта на двамата дейци, така и естеството на извършеното от тях деяние, не обуславят необходимост от игнориране на мерките по ЗБППМН и преминаване направо към по-тежките наказания, предвидени в НК.

Мотивиран от изложеното въззивният съд намира, че протестираното определение, като неправилно следва да бъде отменено, а постановлението на прокурора за прекратяване на наказателното производство като законосъобразно и обосновано – потвърдено.

С оглед горното и на основание [чл. 243, ал. 8 от НПК](#), Апелативен съд - Бургас

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 595/20.10.2021 г. по ЧНД № 1019/2021 г. по описа на Окръжен съд – Бургас и вместо него постановява:

ПОТВЪРЖДАВА постановление на Окръжна прокуратура-гр. Бургас от 09.08.2021 г., с което е прекратено наказателното производство по ДП № ЗМ-303/2020 г. по описа на ОД МВР-Бургас, / пр. вх. № 5897/2020 г., пор. № 393/2020 г. по описа на ОП-Бургас, водено за престъпление по [чл.249, ал. 1 от НК](#).

Определението не подлежи на касационно обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____